

HISTORISCHE KRING HUIZEN

Sekretariaat: Want 37, 1276HC Huizen, tel. 56151

Kontaktadres Redactie Berichtenblad: Wendy van Noppen, Brede Englaan 12
1272GS Huizen, tel. 53783

HUIZER KRING BERICHTEN

2e jaargang, no. 3, juli 1981

AKTIVITEITEN VAN DE HISTORISCHE KRING

Het verdient wel aanbeveling alvast enkele data te noteren, want anders bent U het kwijt !

Wandeling

De uitgave en beschrijving van een wandeling in en bij Huizen heeft grote aandacht getrokken. Dat blijkt uit het grote aantal verkochte exemplaren ! Op zaterdag 29 augustus a.s. kunnen onze leden en ook belangstellenden deze wandeling gezamenlijk maken onder begeleiding van enkele gidsen. Verzamelen om 14.00 uur, hoek Botterstraat-Baanbergenweg.

De eerste gezamenlijke wandeling op 24 mei jl. werd door de deelnemers erg gewaardeerd. Je ziet en hoort dingen waarop je eerder helemaal niet hebt gelet.

Op dinsdag 22 september a.s. houden wij een avond in de aula van de LTS Willem Wiegersschool aan de Gemeenlandslaan, die gewijd is aan de Nederlandse klederdrachten. Aanvang 20.00 uur. Mevrouw Constance Nieuwhoff, een deskundige op dit gebied, zal ons veel vertellen en laten zien over het gebruik en de geschiedenis van de klederdrachten.

Huizer avond in oktober

Min of meer in aansluiting op de vorige avond ligt het in de bedoeling in oktober zelf een Huizer-avond te organiseren. Met de medewerking van onze werkgroep Klederdracht zullen verschillende drachten worden getoond met de sieraden die daarbij werden en nog worden gedragen. Daarbij zal ook het Huizer dialect sprekend moeten worden gemaakt. Verder zullen oude foto's van Huizer ingezetenen worden getoond, die in gemeentelijk bezit zijn. U hoort over deze avond nog nader !

Verdere activiteiten

Het Bestuur is wel bezig met verdere plannen, maar...wij vragen U om eens mee te denken met ons. Hebt U ideeën ? Laat het ons weten !

JAARDAG STICHTING TUSSEN VECHT EN EEM

Op zaterdag 16 mei jl. heeft de Stichting Tussen Vecht en Eem haan jaardag gehouden, ditmaal in Hilversum. Na een korte huishoudelijke vergadering kregen de in het Gooi werkende historische Kringen en verwante organisaties de gelegenheid om iets te vertellen van hun activiteiten en plannen. Het is boeiend om te horen wat er allemaal gedaan wordt !

Interessant was ook de lezing van de Heer M. Cramer, waarin hij een uiteenzetting gaf van vijf criteria voor de beoordeling en waardering van monumenten en waardevolle gebouwen.

Verder stond de dag in het teken van het werk van architect W.M. Dudok, de bouwer van het Hilversumse Raadhuis. Met een lezing daarover door Ing. P. van Dijk, een rondgang door het raadhuis en een bezoek aan de Dudok-tentoonstelling in De Vaart werd een goede indruk verkregen van het leven en het

werk van deze bouwmeester.

In de burgerzaal van het raadhuis waren een drietal boeiende lezingen gewijd aan andere raadhuisen in de streek, namelijk die van Blaricum (het oude landhuis van W. Singer), Naarden en Weesp.

OUD HUIZER VERWANTSCHAPPEN

Op de eerste jaarvergadering van de Historische Kring Huizen heeft de Heer D. Rebel een voordracht gehouden over "Oud Huizer Verwantschappen - een aanzet tot familieonderzoek". Uit zijn (veel langere) boeiende verhaal halen we het volgende aan:

Wie waren zij: onze grootouders, overgrootouders, betovergrootouders, zowel aan moeders- als vaderskant? Wat deden zij en waar kwamen ze vandaan?

Al lang had ik met het plan rondgelopen, alle naamdragers Rebel, voorkomend in het telefoonboek van ons land, een brief te sturen. Het zou er misschien nog niet van gekomen zijn, wanneer mijn kinderen niet in de kerstvakantie van 1973 dit karwei geklaard hadden. In januari 1974 ging de eerste circulaire de deur uit, vergezeld van een invulformulier en de oogst was even verrassend als verblijdend. Er bleek grote belangstelling te bestaan naar de familie-afkomst. Die interesse delen de Rebels met vele anderen. Let er maar eens op, hoeveel boekjes de laatste tijd over Oud-Huizen zijn verschenen.

Wat ik daarbij leerde is, dat familie-onderzoek niet zonder plaatselijke geschiedenis kan, willen de personen enigmatische uit de mist der vorige eeuwen te voorschijn gehaald kunnen worden.

Maar wat me bovenal opviel was de verwevenheid der Oudhuizere families. Het zou te ver voeren hier alle bronnen te noemen die aangeboord kunnen worden. Eén bron wil ik hier noemen: de Gooise koptiendenregisters, die in 1502 aanvangen.

Daarmee beginnen de mogelijkheden en moeilijkheden. Er zijn bijvoorbeeld ook families, die al honderden jaren in Huizen wonen, maar geen Erfgooier zijn. Bovendien is het lange tijd gewoonte geweest vaders naam als achternaam te gebruiken.

Het Gooi is tot in de vorige eeuw dunbevolkt geweest. Dat had een goede reden: voor velen was er geen eten. De weilanden werden gemeenschappelijk beheerd en deelgerechtigden waren de Erfgooiers: man uit man in het Gooi geboren. Vreemdelingen werden daarvan geweerd. In de loop der eeuwen zijn Naarden en het Gooi menigmaal gebrandschat. De verhoudingen tussen Holland en Utrecht waren zo slecht, dat ze meer dan eens tot oorlog en plundering tussen beide hebben geleid. Bij ontvolking moesten vreemdelingen aangetrokken worden. Eigener beweging drongen de Utrechtenaren ook wel op. Een burgerlijke stand zo perfect als de tegenwoordige kende men nog niet. Bij twee rampzalige branden is in Hilversum veel materiaal verloren gegaan. Wie waren er nu wel en wie niet Erfgooier?

Een tijdlang woonden er in het hele Gooi niet meer dan een 8.000 mensen, van wie de helft in Naarden. Bussum was niet meer dan een bij Naarden behorend wijkje.

Thans wonen er - in ronde getallen - in Blaricum 10.500, in Bussum 34.500, in Hilversum 100.000, in Huizen 30.000, in Laren 13.000 en in Naarden 17.000 mensen, bij elkaar dus geen 8.000 maar 205.000! Toch zijn er tienduizenden afkomstig uit families die hier al eeuwenlang hebben gewoond.

Enige tijd geleden is dominee L.G. Zwanenburg gepromoveerd op het proefschrift "Gerrit Jan Vos Az., het recht van de kerk". Deze doctor Vos was van Huizer afkomst, zoals de auteur ook aangeeft: "Het geslacht Vos stamt uit Huizen in het Gooi. Gerrit Jan vertelt in zijn Herinneringen dat zijn grootvader, Gerrit Jan Vos, een uitstekend man moet zijn geweest. Hij was taander, reder, koopman en veehouder. Hij was ook wethouder in

Huizen. Hij was in staat twee van zijn vier zoons te laten studeren. Eén van hen wordt dokter, Floor, () Adriaan wordt onderwijzer ()".

Deze Gerrit Jan Vos vind ik terug in mijn stamboom, zoals ik een groot deel van de Oudhuizer families ergens in de mijne tegenkom. Gerrit Jan Vos trouwde namelijk op 17 november 1776 met Geertje Hagen, dochter van de schoolmeester Klaas Hagen, die - als ik het goed heb - van Marken afkomstig was.

De dochter Marretje van Gerrit Jan Vos en Geertje trouwde op 3 oktober 1784 met Cornelis Snijder. Deze Cornelis Snijder en Marretje hadden een dochter Zwaantje - genoemd naar grootmoeder aan moeders kant, namelijk Zwaantje Gerrit Jansd Deetman van Elburg - en deze Zwaantje trad op 9 november 1832 in het huwelijk met mijn overgrootvader Cornelis Rebel. Op het Oude Kerkhof is nog hun grafsteen te zien.

Zwaantje en Cornelis hadden negen kinderen, die allen getrouwd zijn. Er waren drie dochters bij: Ebbetje trouwde met Steven Vos, Marretje met Gerrit Brasser en Jaapje met Aart Boerhout.

Als U tot een Oudhuizere familie behoort, mag U zich wel tweemaal bedenken voor U wat lelijks van een Rebel vertelt, want U loopt een mooie kans er zelf een tik van opgelopen te hebben. Evengoed mogen de Rebels dat wel ten opzichte van andere families bedenken, want daar zullen zij wel wat van meegekregen hebben.

Aan de vrouwelijke kant van de Rebels in mijn tak vind ik te rekenen van Loosdrecht af de volgende familienamen: Meijers/Roelen, Visser/Klaas, Schol/Janmaet, Glaijn/Duirkant, Kooij/Koeman, Snijder/Vos, Jongerden/Lustig en Keijer/Den Oude.

Zeven generaties terug trouwde mijn voorouder in de rechte lijn Willem met Emmetien (Emmetje, zeggen we nu) Visser, dochter van Hendrick Visser Lammertszoon en Klaasien Klaas. Deze Emmetje komt men nog tegen in een deel van de familie Visser en Vos.

Een zuster van deze Willem trouwde op 10 november 1686: Elsje Gerberts Rebel met Willem Willemsz Tewessen. De naam Gerbert of Geb bij de familie Teeuwissen komt van de Rebels.

Welke andere familienamen kom ik in mijn familie te Huizen in de zeventiende eeuw nog tegen? Dat zijn Aeltjen Jans Doorn, Rijckien Jans Ouwes, Fijtje Krijnen, Hendrik Gijsbertsz, Jan Jansz Doorn, Dirkje Gerrits Doorn, Beijtje Rijks Lustigh, Aaltje Woutersz, Gerritje Ruts Timmer, Beijtje Jacobs Schram, Aaltje Everts, Tijmen Klaaszen Vos, Gijsbertje Meeuwisz Groot, Gerrit Jacobsz Jongerden, Evert Hendriksz Bout, Gerrit Jacobs Schram, Pieter Everts van Voorthuijsen, Willem van Voorthuizen, Harmanus Jacobsz Verwelius, Pieter Pietersz Bouman, Jan van Harreveld.

Maar dat is slechts mijn aftakking der Rebels in één eeuw.

Tenslotte nog wat over niet-Erfgooiers die al lang in Huizen wonen. Lambert Rijcksz. Lustigh heeft in 1706 een lijst opgemaakt van niet-Erfgooiers. Daar komen echter ook Erfgooiernamen op voor, maar het kan natuurlijk best zijn dat die uit een andere familie kwamen of dat er later alsnog is aangetoond dat ze wel degelijk bij de clan behoorden.

"Dirck Cornelisz den Oude, een wever van zijn ambagt en winckel- neringhe doende, een vreemdeling van afkomst, zijn grootvader was een vreemde linnen wever waar van daan en weet men niet, hij was uijt den gestigte van Uijttrecht". Het aardige hiervan voor mij is, dat ik aan deze Dirk mijn voornaam te danken heb.

"Gijsbert Hendrickxz Smit, een wever, een vreemdeling van afkomste, zijn grootvader was een vreemde smit, zeer diep uijt het moffelant". Hier ziet men hoe het beroep de achternaam is geworden. Dat kan meer-malen in geheel verschillende families zijn voorgekomen. Ook is het wel voorgekomen, dat kinderen niet de achternaam van vader, maar van moeder verkozen. Intussen zijn er ook Erfgooiers met de naam Smit: in 1968 11 te Huizen en 59 in de rest van het Gooi.

En zo zouden we nog even kunnen doorgaan, maar wellicht is het genoeg om tenminste een aantal Uwer wat enthousiast gemaakt te hebben voor onderzoek naar Oudhuizere families. U zult er beslist veel plezier aan beleven !

LOOP DER BEVOLKING IN HET GOOI

Op 11 juni jl. hield Dr. A.C.J. de Vrankrijker voor onze Kring een lezing met als onderwerp "De geschiedenis van het Gooi en omgeving, gezien vanuit de bevolkingscijfers vanaf de 15e eeuw".

Om U een idee te geven van hoe die loop der bevolking er heeft uitgezien, laten we hieronder een overzicht volgen:

Jaar	Gooi	Hilvers.	Bussum	Naarden	Huizen	Blaric.	Laren	's-Gr.
1470	4.620	600	200	2.500	630	330	360	—
1494	2.950	300	140	1.500	440	270	300	—
1514	5.290	840	250	2.700	750	270	480	—
1622	7.172	1.519	334	2.344	1.355	715	915	—
1732	9.500	2.900	400	2.250	1.700	650	900	700
1822	11.024	3.967	498	1.845	1.805	615	1.522	1.042
1830	13.027	4.367	588	2.379	2.037	687	1.829	1.140
1850	15.435	5.454	921	2.359	2.665	850	1.981	1.247
1870	17.909	6.614	1.160	2.667	3.165	965	2.065	1.273
1890	26.854	12.470	3.395	3.139	4.422	841	2.128	1.409
1910	59.414	31.458	12.808	3.874	5.291	1.242	3.349	1.592
1930	101.686	54.784	24.444	5.797	7.910	2.760	6.337	1.654
1950	164.035	88.219	34.115	11.946	11.720	5.078	11.220	1.737
1960	193.364	101.238	39.368	14.579	16.707	6.203	13.309	1.900

N.B. De getallen uit de jaren 1470, 1494, 1514 en 1732 zijn schattingen naar gehouden haardstede/woningtellingen; die over 1622 berusten op tellingen voor het hoofdgeld. De getallen van 1822 en later zijn officiële cijfers per 1 januari.

Uit: Personeelsblad Holland Signaal Hengelo:

Waar de scheldnaam "kaaskop" vandaan komt

Hoe komen Nederlanders aan hun scheldnaam "kaaskoppen"? Dit woord heeft niets met kaas zelf te maken, maar alles met de vaten waarin heel vroeger de kazen werden vervaardigd. De kaasvaten van tegenwoordig zijn van kunststof gemaakt. Hiervóór werkte men met kaasvaten van hardhouten duigen met daaromheen een metalen hoepel. En heel vroeger gebruikte men vaten die werden gedraaid uit wilgehout. Dat draaien was een apart vak, dat werd uitgeoefend door zogeheten koppendraaiers. Er bestaan nog gevelstenen die aan dit oude ambacht herinneren. De koppendraaier beschikte over een met zijn voet aan te drijven draaischijf, waarop hij uit een dik stuk wilgehout in één keer een kaasvat draaide. De maat van de stam was uiteraard bepalend voor de omvang van de kop.

Op elke boerderij waren van die vaten van verschillende grootte te vinden. Ze werden echter niet alleen voor de vervaardiging van kaas gebruikt. Ze konden namelijk ook

uitstekend dienst doen als helm. Dat gebeurde dan ook als de boeren in opstand kwamen of in het geweer moesten komen om hun have en goed te verdedigen bij onlusten of overvallen door stropende en muitende soldaten.

Er was voor elk hoofd wel een passende wilgehouten "helm" beschikbaar. Men stopte er een doek in om het dragen van zo'n harde kaaskop wat te veraangename en men bevestigde er een leren bandje aan voor onder de kin. Soms werden de kaaskoppen nog extra beveiligd met behulp van ijzeren banden. Een aldus uitgedost boerenleger moet er opvallend hebben uitgezien.

Temeer, omdat men als wapens zeisen en hooivorken bij zich had. Aan de voeten droegen de boeren stevige klompen, waarop ze lederen schachten hadden genageld die tot aan de knieën of zelfs hoger reikten. Die schachten waren waterdicht op de klompen bevestigd. Ook al sjouwde men dagenlang door moerassen en plassen, men hield zijn voeten droog.

Uit: VVV Gids voor de gemeente Huizen e.o. + 1925

Kiest Huizen als Uw woonplaats

Bosch, Heide, Zee, Strand en Weide
Gas, Electrisch licht en Waterleiding

Dillijke grondprijzen

Koopt geen bouwterrein alvorens inlichtingen te hebben
ingewonnen op het Bureau Openbare Werken, telef. 20

M.M.

Wanneer U in *Huizen* komt logeeren, schrijft U
dan even een briefkaart aan de

**Electrische Brood- en Banketbakkerij van
G. AMSING**

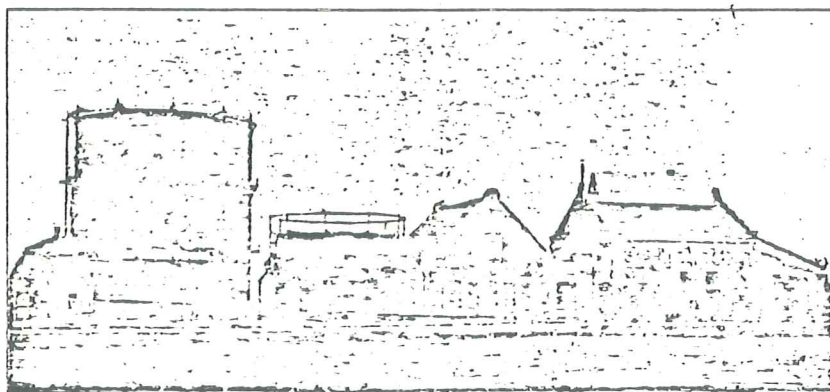
Deze bezorgt U aan huis smakelijk brood, keuken-
en theebeschuit, alle soorten gebak. Eenig bakker van
Huizer meisjes (fijn koekje). Dessert artikelen en
bonbons van de beste fabrieken. Limonades, pudding,
bessensap, enz., enz.

Beleefd aanbevelend,

Kronenburgerstraat 53

G. AMSING

Gas- en Electriciteitsbedrijf der Gemeente Huizen

Alle woningen in Huizen zijn voorzien van gas; een zeer groot aan-
tal heeft electrisch licht, terwijl het waterleidingbedrijf het dorp van
Kristalhelder water voorziet.

FIRMA KRUIMER & BOOR

HUIZEN (N.-H.) — TELEFOON No. 10

Postrekening 49203

Bokkingrookerij en Ansjoviszouterij

Levert uitsluitend

Prima Hollandsche Ansjovis

in diverse verpakkingen, voorzien van het Rijkscontrolemerk

Beste kwaliteit Hollandsche Paling in gelei

Mosselen in gelei en in 't zuur

Salon voor Scheren en

Electrisch Haarsnijden

M. GOEDHART

ACHTERBAAN 193

HUIZEN

EENIG ADRES TER PLAATSE VOOR
VLUGGE EN NETTE BEDIENING

Het Bestuur wenst U een prettige en onbezorgde vakantie !